

V turek, četrtok in sobota
izhaja in velja v Mariboru
brez pošiljanja na
dom za vse leto 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 „ — „
za četrt leta . . . 2 „ — „

Po pošti:

Za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 „ — „
za četrt leta . . . 2 „ — „

Vrednisto in upravičeno
je v gospodskih ulicah
(Harrengasse) št. 117.

SLOVENSKI NAROD.

Oznani:
Za navadno dvestopos-
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiskane 1 krat.
5 kr., če se tiska 2 krat.
4 kr., če se tiska 3 krat.
veče pisemke se plača-
jejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačat-
kolek (stempel) za 30 k.

Rokopisi se ne vračajo,
dopisi naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 111.

V Mariboru 19. decembra 1868.

Tečaj I.

Vabilo na naročbo.

Prvo leto obstanka in delovanja „Slov. Naroda“ se bliža h koncu. Po stari navadi vsega časopisja priporoča se „Slov. Nar.“ svojim naročnikom, da mu ne samo tudi v prihodnjem letu zvesti ostanejo, temuč da vsak izmed njih med krogom svojih znancev skuša pridobiti novih naročnikov našemu časopisu, torej se udeležuje javnega zastopanja in branitve svetih pravic slovenskega naroda, za ktere mora biti vsak pravi rodoljub pripravljen sodelovati, kar je v njegovi moči.

Ene teh starih navad pak se ne bomo posluževali. „Slov. Narod“ namreč se bode sam hvalil. Z dobro vestjo lahko kažemo nazaj na svoje prizadevanje, in stavljamo č. gg. prejemnikom in bralcem na razsodbo, koliko smo skušali pregnati vsakako kvarno apatijo v delovanju za našo ljubljeno domovino, kako smo vedno le blagost narodovo pred očmi imeli, brez vseh ozirov na osebnosti po dobrem prepričanju za pravo spoznano pot kazaje.

In ker nas upanje navdaja, da nam bode v tem vsak za Slovenijo vnet domoljub pritegnil, za tega delj mislimo, da je vsak čast. naročnik in podpornik našega lista, podpornik slovenske reči, ne posebej „Slov. Naroda“.

Nismo namreč lista v življenje spravili z drugim namenom, kakor da služi domovinskim koristim in naši narodnosti, kateri od vseh krajev nevarnosti žugajo, ako se narod ob pravem času ne zdravi in navduši, da se jim lahko pripravljen in ene misli v bran postavi. Nismo lista ustanovili iz dobičkarije, temveč, lastništvo se ni nikacih žrtev strašilo, ter s svojimi novci in trudom, kar je mo- gło storilo za materijalno podlogo ter za dušerno delovanje.

Prizadevali si bomo tudi v prihodnjem letu skrbeti, da bomo z dobrimi dopisi iz raznih krajev Slovenije in znamenitijih mest (Dunaja, Prage, Zagreba, dalje iz Ljubljane, Gorice, Celovca itd.) o znamenitijih političnih dogodjajih in s sporočili slovenskega gi- banja se dostajočih zadostili vsem pravičnim tirjavam č. gg. naroč- nikov. Ravno tako nam bo skrb v vsakem listu v uvodnih član- kih razpravljati posebno slovenske zadeve in kolikor mogoče širiti ljubezen za domaćo reč. „Listek“ pak bode prinašal raznovrstnega berila za zabavo in poduk; delati bomo po mogočnosti, da se število delavcev tudi za ta predel pomnoži. Kmalu za po novem letu nam je obljubljena za listek večja izvirna slov. povest.

V odvažnem postopanju „Slov. Nar.“ v branitvi slovenske narodnosti žalibog hoče g. državni pravnik ostro tiskovno postavo v roci, nahajati nekatere pregrehe. Da si še ne obupamo, da bodo

neodvisni c. k. sodniki drugače mislili, moramo tu č. gg. naročni- kom zagotoviti, da te pravde ne bodo imele nikacega upliva na obstanek lista, da se jim torej njegove nagle smrti ni bati.

Ako se število naročnikov toliko pomnoži, da bode mogel list brez velike izgube vsak dan izhajati, spremenili ga bomo v dnevnik.

Naročnina ostane stara, kakor je na glavi lista brati, in sicer po pošti za vse leto . . . 10 gl.

za pol leta . . . 5 „

za četrt leta . . . 2 gl. 60 kr.

Program, ktereja se je in se bode „Slov. Narod“ vedno držal, je:
Vse za domovino Slovenije!

V Mariboru, 18. dec.

So nekatere resnice, katerih se ni izogibati, da se vedno in vedno ponavljaje pripovedujejo in ravnanje po njih priporoča. Slovenci iščimo za- slombe v narodu — to smo povdarjali že dostikrat in povdarjamo denes zopet, ker kaplja mora mnogokrat pasti, predno zdolbe kamen.

Če se denes ozremo po Avstriji, vidimo narod, ki značajno in trd- no v bran stoji raznim težkim navalom nasproti, in ktereja možata stano- vitost in enodušnost v potezanju za blagost domovine mora čelo njih naj- hujih nasprotnikov krdelo z zavistjo in tihim občudovanjem priznati. Menda ni treba praviti, da imamo v mislih narod česki. Treba pa pač v misel je- mati vprašanje: kako je prišel narod do take stanovitosti in vztrajnosti? Prišel je do tega, ker so njegovi najboljši možje zraven dobrih želj imeli delavnost, ker so imeli navdušenje in pogum, in jih ni bilo nobenega ministerstva in nobene sisteme strah, da ne bi bili z isto navdušenostjo in istim pogumom med svojim narodom budili narodno zavest, širili navduše- nje lastnega srca v srce vsega naroda. Glavni pomoček za razširjenje tacega neustrašenega in nepregledivega rodoljublja pak je bilo Čehom časopisje. To časopisje pak ni nikdar govorilo, kako tako-le: „O ubogo, česko državno pravo, kako se ravna s teboj! Sicer Čehi nimamo kar bi radi, pa kot do- bre duše se udamo dualizmu, naj bo v imena Bogu očeta, ki za nas skrbi, upati je, da po vsestranski spravi iz dualizma v pluralizem, to je v federa- lizem“ pridemo itd. Temu českemu časopisju ni nikdar na misel prišlo, zaradi nekterih posameznih, ki bi bili radi kje v tem ali tem parlamentu sedeli, ter svojo popolno in ponižno ustavoljubnost potrjevali in zavoljo take sloge ž njimi, molčati ali le konstatirati to, kar dan prinese. Ne, temuč to časopisje je imelo vedno samo narod pred očmi, in je povsod pogumen in mogočen glas povzdignilo, ni samo upalo in želelo. Zato ta glas odmeva zdaj od vsega naroda, in tako je postal česki narod politično značajan in krepak, kar spoznava Avstrija, ter bode morala spoznati, in potem računati.

Ko bi bilo česko časopisje le dobro upalo in želelo, zraven pa za

Listek.

Narodopisne slike iz našega naroda.

I. Ljubezen.

Fantom z oči
Ogenj gori,
Dekletom na lici
Rožca cveti. Narod. pes.

Ni dolgo tega, kar se je javno mnenje kot šesta velevlast visoko na prestol posadilo. Na prestolu sedé z eno roko brzda kralje in cesarje, in njih velike in male doglavnike, z drugo pa piše zgodovino sedajnosti. Kakor so astronomi začeli en planet za drugim na obnebi razkrivati, ravno tako so se politikarji začeli v tem skušati, kdo bo na političnem polji kakšnc novo velevlast razkril. In res ne dolgo po javnem mnenji, se je našla sedma velevlast v denarstvu! Jaz si smem čestitati, da sem osmo politično ve- levlast v ljubezni našel, ter jo tukaj javno kot tako proglasujem. Morebiti pride za menoj še kter srečnež, ter bo našel deveto velevlast, in za tem drugi, ki bo našel enajsto, in tako naprej.

Ljubezen velevlast, to je vendar že malo preveč! bode morebiti kdo zanosljaj. Jaz pa rečem: da, da ljubezen, baš ljubezen je velevlast; mo- gečnejša morebiti, nego denarstvo in javno mnenje. Naj pokaže ktera druga velevlast, če ima toliko armado, kolikoršno ljubezen ima; in sicer je ni lepše armade od njene. V njenih vrstah stojé „vsi te mlajši, vsi nam naj te drajši s kuštravimi lasmi in svetlimi očmi“, vsi so ali po izbor junaki ali pa kičene devojke. Država, v kateri ljubezen kot velevlast kraljuje, obsega vse druge države in vse narode, in ker je ona skoz in skoz kozmopolitična naprava, zato ne priznava nobenih historičnih pravic, ampak samo le naravne, te pa v celem obsegu; in grdo ga kaznuje, kdor se proti njenim prirodnim pra- vicam sovražno spne; celo načelo narodnosti pred njenim tronom ne obvelja. Nje notranja osnova je ravno kakor avstrijska skoz in skoz dualistična. Ona stoji in pade z dualizmom, bog obvari turški federalizem v njej. Toda njene delegacije se ne obdržavajo pod dvema raznima krovoma, bog ne zadeni tega, v njej se vse kuje in snuje lepo pod eno streho, je se iz ene skleda, pije iz ene kupice. Ker smo že začeli velevlast ljubezni z avstrijsko velevlastjo pri- spodabljati, recimo še to, da ona nima toliko neprijateljev, kolikor jih ima Avstrija, da se jej ni treba pred nobenim severnim stricem bati. Velevlast

ljubezen ima samo dva, in sicer le navidezna neprijatelja. Prvi njen navi- dezen neprijatelj je dekliska preširnost. Včasih je sicer boj s tem nepokor- nikom precej trd, pa — pred obličjem zalega fanta se ta preširna dekliska upornost raztopi kakor sneg pred obličjem solnca. Drugi neprijatelj je „fan- tovska štimanje“. Tudi to je včasih trda trdnjava, pa kaj pomaga vsa njena trdnost, ko jo prvi zaljubljen dekliski pogled v posip in prah razsuje. Mir je lahko storjen. Rdeči šobici se druga na drugo v vročem poljubu pripe- čatiti, roki se skleneti in stvar je gotova.

Najplemeniteja, najslavnejša, pa tudi najtežja dela, ki nam jih zgo- dovina vseh narodov in vseh časov pripoveduje, izdelala je ta velevlast s svojo armado, kajti ni ga silnejega nagiba za premaganje težav, nego lju- bezen. Kdor čestitih bralcev še ni bil nikdar zaljubljen, naj se precej za- ljubi, če je še čas, in če sme, ter naj stopi kot novak v službo te velevlasti. Dasiravno ima tudi ona, kakor v najnovejši čas Avstrija, zakon, da mora vsakter brez izjeme za njo orožje nositi, vendar se kdo tej dolžnosti umakne. Povrnite se, vi vsi begunci, ter znajte, da je ljubezen veliki kulturni ele- ment. Ali paziti je treba vsakemu, da se ne zaljubi tako, kakor sta se Avstrija in pa Magjarorsag zaljubila drug v drugega, kajti od njiju se ne vé, kako se po spolu ločita, kdo je on, in kdo je ona, kdo hlače nosi in kdo ne, ali z eno besedo, kdo je gospodar in kdo ponižna in pokorna gospodinja.

O teoriji ljubezni govoriti, to bi bilo morje izjemati! Nikdar se ta predmet do kraja izčrpal ne bo, ker je živ vir žive vode, ki nikdar ne vsah- ne. Najbolj še meni dopada prilika, ki ljubezen priličuje ognju, kajti ta ogenj človeku, skoz njega gredočemu, mnogo grdiš cunj požge, ki so popreje od njega visele, in vsakter iz tega ognja čistejši izide, nego je va-nj stopil. Razni ljudje sicer o ljubezni razno mislijo. Čujte tam resnega moža, on pravi: res je, bil sem svoje dni tudi jaz zaljubljen, pa bil sem norec! Hvala bogu, da sem enkrat iz tistih telečjih let. Za moža, ki tako govori, je srce samo še kos mesa, in sicer prav žilav muskel, ki v njegovem organizmu nima več vrednosti, nego drugi drob n. pr. želodec ali pa bubregi. Moder mož v dolgem črnem talarji bo djal: tudi jaz sem kot dijak ljubil, pa sem se dosta skesal že za to, in trdo pokoro delal, kajti ljubezen je velik greh. Bog moj, če je to res, da je ljubezen greh, potem je tudi greh, da rožca pomladi cveti, da slavček droboli, ko slavička jajčke vali. Če je ljubezen

to upanje in te želje ne na vso moč poganjalo se, potem bi bi bila se véda, kronika avstrijskega kazenskega sodništva v tiskovnih stvarih za kake dve stotine ilustracij današnje svobode ubožnej, ali vprašanje je veliko, ali bi opozicija českega ljudstva stala neprodrt, kakor stoji danes, vprašanje je, ali bi bilo ljudstvo in bralstvo tacega časopisja tako za domovino navdušeno, kakor je, ali pa bi bilo za omajanje po tem ali tem vladnem vetru sposobno.

Učimo se od Čeho-Slovanov, mislili smo vedno. Širimo narodno zavest, širimo knjige med ljudi, budimo navdušenje in pogum. Kdor pa to hoče, ta se ne sme samo v želje in upanje po medvedje zalizati, ne omagovati na nedoločni sredi, temuč pozitivno tirjati, kar za pravo spozna, pozitivno grajati, kar se mu napačno zdi. Tako smo mislili. Vendar imena tacemu postopanju nismo vedeli do teh dni. Še le „Novice“ nam v „vabilu na naročbo“ povedo, da se to pravi „razvajati.“

Ker so „Novice“ tako zaupne v sebe, da se preveriti ne dadé, kar pravijo same, mi pa v svojo človeško pamet ne stavimo tako trde vere, da bi nas v tej ali oni stvari živ krst preveriti ne mogel, hočemo to ime: razsajanje, v predel spraviti in ga slovenskemu zgodopiscu prihodnjega stoljta v premislek priporočamo.

Brambovska postava.

(Dalje.)

§. 18. Oni brambovski dolžnosti podvrženi, ki sicer niso sposobni za pravo vojaško službo pač pa za druga posla vojaškega namena, ktera odgovarjajo njih meščanskemu poklicu, morejo se v vojnem slučaju za taka posla porabiti.

§. 19. Odgojence vojaških učilnih zavodov bodo po dokončanih študijah vojaške uradnije po posebnih za to izdanih postavah uvrstevale v stoječo (pomorsko) vojsko.

Vsak odgojenec, ki se je ali brezplačno ali vživaje ustanovo izučil v takem zavodu, mora biti 10 let, kdor je plačeval polovico stroškov 7 let, kdor je plačeval vse stroške odhramenjanja in izreje 4 leta v stoječi (pomorski) vojski nazoč in se mu štejejo leta od dne, ko je iz zavoda izstopil.

§. 20. Prostovoljno sme vsak domačin v stoječo vojsko vstopiti, kdor ima postavne sposobnosti za njo.

Izključeni so oni, ki so bili kazensko obsojeni in ne uživajo vseh državljanskih pravic. Mladoletnim mora oče ali varuh dovoliti, ako hočejo prostovoljno vojski pristopiti.

Prostovoljcu je dovoljeno izvoliti si oni oddelek vojske, v katerem hoče služiti, ako sme oni oddelek prostovoljce sprejemati, prostovoljec pa ima potrebno sposobnost za ta oddelek.

Oni brambovski dolžnosti podvrženi, ki so po svoji starosti k rednemu novačenju pozvani, med dobo novačenje ne smejo prostovoljno vstopati. Tisti, ki je bil dolžan priti k novačenju, a svoje dolžnosti ni storil, izgubil je s tem toliko časa pravico prostovoljno vstopiti v vojsko, dokler se ni podvrget sodbi komisije za novačenje zaradi zanemarjene svoje dolžnosti.

§. 21. Domačini, ki imajo toliko izobraženja, ki odgovarja dovršenim študijam više gimnazije, više realke ali v isti vrsti stoječe učilnice in se o tem spričajo s spričevali takih javnih ali pa tudi zavodov, ki imajo pravico javnosti, ali ki tako svoje izobraženje spričajo po skušnji, ktero imajo položiti pred mešano komisijo v ta namen sklicano, potem pa prostovoljno stopijo v armado in se za časa svoje službe sami iz lastnega žepa oblačijo, oborožijo in prehranjujejo (pri konjkih si omislijo tudi konja in skrbé za ko-

nje živé), prestavijo se v mirnih časih za po dokončani enoletni od dne vstopa šteti dejanski službi v reservo in ako hočejo svoje študije nadaljevati, imajo pravico izvoliti si svoj garnizon in pa do 25. svojega leta tudi leto, ktero hočejo svojo službo opravljati. Ako si hočejo tudi sami stanovanje plačati, ne sme se jih siliti, da bi v kasarni stanovali.

Deželno ministerstvo v porazumljenji s državnim ministerstvom bo določilo, ktere domače ali tuje učilnice so višim gimnazijam in višim realkam ravnopravne, potem kako naj se zmešana komisija sestavi in predmete ter način izpitov.

Tudi nepremožni s početka omenjene vrste, ako morejo spričati svoje ubožstvo in svoje čisto нравno vedenje, in pa donesti spričevala, da so se glavnih predmetov z odliko učili, ali da so napravili izpit zrelosti ali pa državni izpit, pri katerem so bili za sposobne spoznani, morajo se tudi dopuščati k enoletni prostovoljni službi in ta čas iz skupnega denarja za vojaštvo oblačiti, obrožiti in prehraniti.

Ako so v tem paragrafu omenjeni prostovoljci položili izpit, kakor je zapovedan za častnike v rezervi in deželni brambi in ako so dokončali enoletno službo, imajo se po potrebi in po vrsti, v kateri stojé kot častniški aspiranti, imenovati za častnike v rezervi. Ti častniki se imajo za časa njih brambovske dolžnosti še k trem vajam v orožji poklicati; te vaje ne smejo dalje trajati nego 4 tedne.

Pri oroženju za vojsko naj se ti močje skozi 9 let po potrebi in odloku državnega vojnega ministerstva rabijo ali v stoječi vojski ali v deželni brambi, po 9. letu pa po njih postavnem namenu le v deželni brambi.

§. 22. Mornarji iz poklica, ki morejo svojo splošno omike in pa svoje uspešne studije, ktere so ali na domači ali tuji mornarski učilnici dokončali, s spričevali ali z primernim izpitom dokazati, jemljejo se v pomorsko vojsko v enoletno prostovoljno službo. Oni nimajo dolžnosti, da bi se sami oblačili in prehranjevali. Po dobro dovršeni skušnji in ako je potreba se smejo imenovati za častnike v pomorski rezervi.

Ti častniki morajo o vojskinem času opravljati vsako mornarsko službo.

§. 23. Zdravoslovci morejo svojo enoletno prostovoljno službo v vojaških bolnišnicah, živinozdravniki kot praktikanti te stroke pri kacam konjiškem ali topničarskem polku ali pri vozarskem eskadronu opravljati, ako so dotično sposobnost dokazali.

Po njih službinski dolžnosti se bodo ti močje za časa vojske rabili ali v stoječ (pomorski) vojski, ali v deželni brambi, pa tudi v vojnih in drugih bolnišnicah.

§. 24. Lekarji smejo svojo enoletno prostovoljno službo opravljati v vojaških lekarnah in se bodo za časa vojske v primeri rabili kakor brambovski dolžnosti podvrženi zdravniki.

§. 25. Kandidati duhovnega stanu bodi si ktere koli postavno priznane cerkve ali verskega občestva se smejo, ako so se uvrstili v stoječo vojsko ali deželno brambo, pustiti na odpušt, ako so tega prosili, da morejo svoje bogoslovne študije nadaljevati.

Ko so dobili mašnikovo posvečenje ali so se imenovali za dušne pastirje, zapišejo se dotični med vojaške dušne pastirje in se morejo za časa vojske v smislu njih brambovske dolžnosti kot dušni pastirji porabiti ali v stoječi vojski, ali v deželni brambi, tudi v vojnih in stalnih bolnišnicah. Ko bi se pa ti kandidati odpovedali bogoslovskim študijam in duhovskemu poklicu, morajo se tekoj poklicati k službi pod orožjem. (Dalje prih.)

greh, potem je tudi greh, da imajo deklice rudeča ličica, da! če je ljubezen greh, potem je vsaj pol sveta, ki ga je sam večni bog v svoji milosti ustvaril, greh. Star grški filozof je rekel, da se po ljubezni vse prijazno stinja, po neljubezni pa vse sovražno spne in nazadnje v atome razkruši. In res vidimo, da je vsa vesoljnost, vsa priroda zvezana le po ljubezni v eno celoto. Nekde sem bral, da je boje tisti človek najsrečnejši, ki ima zlo srce in pa dober želodec. Jaz na to druga ne rečem, nego: bilo mu na zdravje! S takimi ljudmi, ki imajo srce suho kakor egiptovska mumija, s takimi je zastoj o ljubezni govoriti. Kdor ni nikdar ljubil, ni nikdar živel, ljubimo tedaj, da bomo živeli.

Vendar ena vrsta ljudi misli in sodi povoljno o ljubezni, in ti ljudje so pesniki. Če ljubezni ne bi bilo na svetu, pesnik bi si jo moral izmisliti. Pesniku se srce nikdar ne postara, da! njemu se ne sme postarati, Pa da mu je lih že jesenska slanica rožice na licih poparila, srce mu ne sme nikdar ozebsti. Pesniška žila bi morala biti zmerom enako napeta. Priletel erotičen pesnik je sicer anakronizem, pa vendar mi je ljubši, nego mladi fantalinski didaktikar. Hrvaški pregovor pravi: stari volk, pesja šala. Ta pregovor na starega zaljubljenega pesnika preobrnjen bi se glasil: star zaljubljen pesnik, amorova in psihina šalobarda.

Pa pustimo šalo na stran. Vedno mladi, vedno se mlajoči erotični pesnik je pa v resnici naš narod. Nečem sodu čestitega bralca prejemati, ter a priori hvaliti naše erotične narodne pesmi, kako so nežne, kako so rahločutne, kako naivne, kako npravne, srčne, resnične itd. Pustil jih bom raje same govoriti. V dokaz, da je ljubezen, pravi narodna pesem:

V Građci na placi	Pa ljubezen je bila,
Ena žena sedi,	Pa ljubezen še bo
Pa ta žena veli,	Ko tebe 'no mene
Da ljubezni več ni!	Na svetu ne bo!

Zadnje štiri vrstice so pri velikem delu erotičnih narodnih pesmi skoraj stereotipen rafrén. Moč ljubezni je nepremagljiva, kogar se polasti, ta se je z lepa ne more več obraniti:

Oj ti prešmencana ljubezen,
Kaj 'maš ti takšno moč!
Z glave te še spravim,
Al' s srca nemogoč.

Kakšna je slovenska ljubica? Naše narodne pesmi jo tako-le slikajo: Ona ima belo oko, drobne noge, rdečo šobico, usta kakor jagodike, tenko golč, se sladko smeje, nosi rdeč robec, bele rokavce, guzaro ali pisano janko, lase ima spletene v dve dolgi črni kiti s traki zvezani, (ravno kakor se še danes kmečka dekleta v Zagrebški okolici nosijo), ona je vrla, visokega čela, pa zmerom vesela, nje lepota se sveti kakor solnce in luna, pri plesu je lahka, mlada je kakor kaplja. Lepo jo opisujejo te le štiri vrstice:

Ja bela ko naleko,
Rdeča ko kri,
Zaljubljeno gleda,
Na smeh se drži.

Pa tudi te-le:

Je tenka ko konoplja,
Rdeča kakor gartroža
Bela kakor makov cvet.

Ali pa te-le:

Je bela ko mak,
Pa rdeča ko rak,
Pa vroča ko peč.

Pa na lepoto se ne sme zmerom gledati, ona rada goljufa. Narodna pesem pravi:

Ktera hrúšká mekša — boljša je,
Ktera d'vica lepša — hujša je.

Ljubica pa ne sme samo lepa biti, ampak:

Dekle mora znat pisat 'no brat,
'No vsakemu odgovor dat'.

Deklica si ljubčeka želi, ter poje:

Ko mala sem bila,
Sem pros'la boga,
Da b' skoraj dorasla,
Da b' fantovska b'la.

Deklica bi se rada omožila, pravi:

Prosíte, molíte
Duhovni za me,
Da bodem imela,
Kar druge žene.

(Dalje prih.)

Državni proračun za 1869.

Iz posameznih oddelkov cislajtanskega proračuna, kakor ga je finančni minister 24. t. m. poslanski zbornici predložil, posnamemo tu nekatere številke:

I. Najvišji cesarski dvor.

Cislajtanska plača polovico rednih potrebščin . . . 3.250.000 gl.
in pa letošnji donesek za novo opero . . . 200.000 "

Vsega vkup . . . 3.450.000 gl.

III. Državni zbor. Stroški.

Gospodarska zbornica . . . 26.811 gl.
Poslanska . . . 393.130 "
Delegacije . . . 7.005 "
Komisija v protipazbo drž. dolga . . . 7.180 gl.

V. Notrajno ministerstvo. Stroški.

Osrednje vodstvo . . . 357.308 gl.
Stroški za državni zakonik . . . 65.550 "
Akademija znanosti . . . 63.000 "
Geologični državni zavod . . . 40.697 "
Politična uprava . . . 4.408.760 "
Podpora najdenišnicam . . . 385.755 "
Osebe za državne stavbe . . . 954.155 "
Ceste . . . 4.614.636 "
Vode (stavbe) . . . 1.418.115 "
Novo zidanje pri politični upravi . . . 20.000 "
Stroški oficijelnih časnikov . . . 311.235 "
Za npravne namene v Dalmaciji . . . 20.000 "
Stroški za ljudsko štetje . . . 70.000 "
Stroški za telegrafovanje . . . 40.000 "

Vsega vkup . . . 12.769.209 gl.

Dohodki tega ministerstva:

Osrednje vodstvo . . . 7.440 gl.
Državni zakonik . . . 40.000 "
Politična uprava . . . 32.347 "
Stavbe na cestah . . . 62.378 "
" ob vodah . . . 14.780 "
Dohodki iz uradnih časnikov . . . 333.590 "

Vkup . . . 590.535 gl.

VI. Ministerstvo za deželno brambo in javno varnost. Stroški.

Osrednje vodstvo . . . 156.982 gl.
Javna varnost . . . 1.543.254 "
Vojaška policijska straža . . . 524.019 "
Stroški za deželno obrambo . . . 169.127 "
Žandarmerijski nadzornik . . . 9.068 "
Deželna žandarmarija . . . 1.576.747 "

Vkup . . . 3.979.197 gl.

Dohodki tega ministerstva:

Osrednje vodstvo . . . 900 gl.
Javna varnost . . . 421.117 "
Vojaška policijska straža . . . 104.316 "

Vkup . . . 526.333 gl.

I. Ministerstvo prosvete in poduka. Stroški.

Centralno vodstvo . . . 182.603 gl.
Cultus (državna pomoč za katoliški religijonski fond, ustanove in doneski za bogočastne namene, katoliško bogočastje grško-orijentalno bogočastje, evangeliško bogočastje itd.) . . . 2.042.025 "
Poduk . . . 3.668.298 "

Dohodki . . . 5.892.926 gl.

(Kon. prih.)

Dopisi.

Celje 16. dec. 1868. [Izv. dop.] V naši čitalnici se je z letošnjo zimo nov duh vnel; nove mlade moči so prinesle seboj tudi novo življenje in nadejamo se, da se bode ona zopet iz tiste letargije zdramila, v katero so zdaj padle več ali manj nekatere čitalnice. Prvo znamenje oživljenja pobilježimo z veseljem, da je lepo število samih izurjenih pevcev v posebno pevsko društvo stopilo, brez kterega je čitalnica že dolgo časa bila; ne vem ali zaradi pomanjkanja s pevske grli obdarjenih članov, — pred bi mislil, da zaradi nedelavnosti društvenikov, kteri se za slovensko društvo in njegov uspeh v tako nemškutarskem mestu, kakor je Celje, jako malo brigajo. Hvaliti pa moramo novih pevcev marljivost, kteri menijo že v najbližji prihodnosti, pri priliki slovesnega otvorenja čitalnice na Vranskem polnoštevilno na javni oder stopiti. Sploh obeta ta veselica, da bo tako krasna in zanimljiva da vsakega Slovenca, kteri ima priliko udeležiti se je, nanjo pozornega čini. — Kar se zimskih veselice tiče, še naš program ne sega dalje, kakor za tekoče leto. Prihodnjo nedeljo se napravi glediščna igra, kjer se tako vesela kakor lepega večera nadejamo, ker bodo v tej igri naši najbolj izurjeni igralci, kakor naše najizvrstnejše igralka igrate. — Začelo se je tudi streljanje s puščami v tarčo, k čemur se je že precej udov priglasilo, akoravno še bi pristopa v večem številu pričakovati smeli, ker imajo društveniki tukaj lepo priliko, v neko ožjo dotiko priti, se spoznavati in o naših zadevah razgovarjati, kar bode društvu gotovo več koristilo, kakor zdanja raztrošnost. V obče bi želeli nekoliko več navdušenja, več vdanosti za našo reč, kratko več dejanja, in malo menje nezaupnosti, ker ni nič kaj lepega, če stareji pravijo: Tudi mi bomo k pevcem pristopili, če se bomo o obstanku tega početja prepričali. Mesto da bi se tako dvomljivo za ušesi čehljali, bilo bi mnogo bolje in vredneje, da bi jih brezpogojno podpirali. — 27. t. m. bomo imeli glavno skupščino, in volitev novega odbora, kterega bo treba

z delavnimi močmi sovršiti. Pričakujemo tedaj občne in živahne udeležbe, da bomo vsaj pri tej priliki videli, kdo je društvenik, ker dostikrat še le kterega za čitavničarja spoznamo, ker ga nasprotna stranka tako imenuje. Kaki smo v sru, o tem nima nihče sodbe, kdor je pa pravi Slovenec in značajan človek, naj se ne boji javnosti! — 31. decembra imamo tih večer in srečanje na korist blagajnice. — Značiti bom Vam mogel prihodnje o slovenskem literarnem društvu v Celji pisati, kterega je že tako lepo število za potrebnega spoznalo, da na njegovem ustanovitvi več dvojiti ne morem. Namen njegov je: zvezo celjskih Slovencev v celjski čitalnici napraviti, in tako čitavnici novo življenje dati.

Iz Gorice 16. nov. [Izv. dop.] Menda ne bode preveč rečeno, če pravim, da je naš slovenski tabor pri Šempasu izmed dveh svojih bratov v Ljutomeru in Žaven bil najvažnejši. Da to izgovorim nikakor me ne zapečuje kak provincijalističen ponos, temuž zatrditi moram, da sem in da smo tu najprvo ter skozi in skozi Slovenci. Ali če že v nemar pustimo, da je naša slovenska stran izpostavljena italijanstvu morda še mnogo bolj, kakor vzhodna stran germanstvu in da nam je zgodaj delati za to, da se narodna zavest obudi in tako zgodaj živ protest postavi širčemu se italijanizmu, eno nam mora vsakdo pritegniti, namreč, da se le po tretjem slovenskem taboru v Šempasu prišlo so tirjatve Slovencev po zedinjenji med splošen političen svet, celo izven meje našega cesarstva. In to je važno; kajti ako bomo Slovenci leti in sami za-se gojili želje, pa ne bi upali se javno in pred vsem svetom in vsem ministerstvom izreči jih, kakor se jih ljubljanci v deželnem zboru niso upali, prezrla nas bode ogromna večina, čez naše vprašanje bo šla zgodovina na dnevni red. Za tega delj je politika, ki ne pospešuje odvažnega napredka, ki ne daje prvega začetka (impulza) za vse delovanje, ki naroda ne priganja k vsaki inicijativi, temuž le sem ter tje zdihne, le sem ter tje zaznamova, kar se je ravno brez njih zgodilo in misli da je dolžnost časnika tacega naroda, ki je povsod zaviran, pa hoče naprej, popolnoma spoznati, — zato je taka politika slaba in ne doseže ničesa. — Kakor ljubljanske „Novice“ niso niti pičice pisale in storile, da bi bil na Kranjskem kak tabor — da si lahko vedó koliko upljiva ima tak naroden shod na politično zbujenje slov. ljudstva, tako tudi naša „Domovina“ gotovo ni zakrivila, da smo pri Šempasu taborovali.

Vsak goriški Slovenec pak se lahko prepriča, koliko je za politično vzbujenje našega slovenskega ljudstva tabor koristil. Kaj se iz tega učimo? — To, da pri tem ne sme ostati, temuž da moramo nadaljevati, druge tabore osnovati. In bomo jih že Bog da, in če je na avstrijski svobodi kaj istine.

Prav zgodaj na pomlad bi jako radi napravili tabor na Brdah, v kraji, ki leži dobre pol ure od Gorice na desnem bregu Soče. Lepa, grčasta, rekel bi skoraj sama za-se odmejena deželica, ki obsega blizu 2 geog. milje in šteje kakih 15.000 prebivalcev. Tu raste najboljša, najslajša vino, obče poznana „rebula“. $\frac{2}{3}$ Brd, županije Sv. Florjan, Pevma in Konjsko spadajo k goriškemu okraju v polit. in sodnijskih zadevah. Ena tretjina pa, to je, čisto slovenske občine Dolenja, Biljana in Medana spadajo k okr. glavarstvu Gradiškemu in k sodniji v Krminu. Te občine pa so čisto italijanske in uradniki, ki tam službujejo, so skoraj sami Lahi. Zarad te neprilicnosti je že dr. Tonkli v zadnji sesiji interpeliral vlado, ali jej ni mари da se očitni krivici, ki se po tem takem hrškim občinam godi, s tem v okom pride, da bi se pridružile goriškemu okr. glavarstvu. Na to je odvrnil vladni komisar, da postava ne pripuščá, da se sodnijski in politični okraji križajo, da ni imelo ministerstvo pravosodja, ko so se nove okr. sodnije ustanovljale, časa, da bi se bilo pogajalo zaradi kakih prenapred, kar se tiče razdelitve sodnijskih okrajev; — da pa vendar ni zoper to, da se zdaj, ko so okrajne sodnije že vpeljane, če treba, meje lahko prenapredé; in da bi bilo po tem takem mogoče, da se omenjene tri županije k polit. okraju goriškemu, ob enem pa tudi h kteremu v ta okraj spadajočemu sodniškemu okraju pridružijo. — Kakor so pa sedaj sodnijski okraji, bi se ne morale vse tri občine nobenemu drugemu pridružiti, kakor goriški odredni sodniji; to pa tamkajšnjim občinarjem nič kaj ne diši, ker do laškega Krmina (Cormons) imajo eno k večem $1\frac{1}{2}$ uro, v Gorico pa 4 do 5 ur hodá, in to je lep razloček. K polit. občinstvi že rajši zahajajo v Gorico nego v Gradišče, ker daljava je skoraj enaka — opravila jih pa le bolj vežejo na glavno mesto Gorico. Sodnija v Krminu jim je pa tako pri rokah, da je ne morejo žrtvovati, dokler se jim kako drugače ne pomaga. Kaj nastane pa — če se teh čisto slovenskih občin ne razdruži od čisto italijanskih okrajev? — Naj brže so v malo letih za nas izgubljene in ko bi drugi ali k večemu tretji rod dorastel, stavim, da bi se delila lepa slovanska deželica v slovenske in italijanske Brde. Kaj tedaj storiti, kako taki neprecenljivi izgubi v okom priti? Lahko, prav lahko, ni treba drugega, ko da se zopet ustanovi, kar je že nekdaj bilo, to je: — za Brde lastna sodnija v Konjskem — kakor je bila pred letom 1848 (patrimonijalna sodnija). Potem ni tudi nobene zapreke več, da se slovenska Brda pridružijo slovenskemu polit. okraju goriškemu.

Ta reč je že sprožena in menda je tudi neka prošnja že podana. V tem smislu je tudi ravno te dni viša sodnija tukajšnju okrožno sodnijo po svojem mnenji v tej zadevi vprašala in zaradi tega bilo bi prav in dobro, da bi zdaj Brdci svoje želje javno izrekli, v taboru in da bi potem starešinstva omenjenih treh občin tako resolucijo za lastno sodnijo v Konjskem z enoglasnimi sklepi, ki naj bi se vladi predložili, podpirala. To bi bila za Brde gotovo važna resolucija: ob enem bodo pa Brdci v svojem taboru tudi Šempaske resolucije podpirali.

V tem okraji ima mnogo vpljiva znani slovenski rodoljub dr. Žigon, kteri si je že važne zasluge pridobil za ustanovljenje šempaskega tabora. Živo torej bodi v imenu slovenskega napredka visokočisljanemu g. dr. Žigonu priporočano, da tudi tu svoje delavnosti ne odtegne v prid in korist svojih rojakov in svojih domačinov. Ž njim pa naj se potegnejo vsi bridki rodoljubi, župani in starešine, kterim je za ohranjenje slovenske narodnosti, da se tabor kmalu napravi. Saj so Brde na gorkem lepem solnčnem kraju,

kjer ni nikdar posebnega mraza. Zarad letnega časa torej ni treba odlašati, če le naši veljaki stvar blagovolijo v roko prijeti.

Politični razgled.

V poslanski zbornici je predložil minister Herbst zopet nekoliko novih postav. Pri predlogih zarad davkov se je nasvetovalo, naj se ti predlogi izročé odboru 24 udov v pretres. Dr. Toman pravi, da s tem ne more biti zadovoljen, ker hoče, da ima Kranjska vsaj enega zastopnika z odboru, v katerem se bodo tako važne stvari pretresale. Toman torej nasvetoje naj se torej iz vsake kronovine izvoli po en odbornik, Trst, Gorica in Istra pa vkup onega. Predsednik Kaiserfeld je s znano ljubeznivostjo segal dr. Tomanu v besedo, ki se pa ni dal motiti. Tomanov nasvet je pri glasovanju obveljal; volitve pa so se preložile na prihodnjo sejo, da se bodo mogli poslanci med tem porazumeti o njej. Obvelja tudi Tintijev nasvet, da smejo vsi poslanci hoditi poslušat v ta prevaženi odbor. Postava, da se smejo do konca marca 1869 pobirati v letošnji večini je v drugem in tretjem branji brez besedovanja obveljala. Konečno se je sklepalo o nekaterih prošnjah. Po dokončanem dnevnem redu je stavil Sturm in tovariši interpelacijo: Ali je ministerstvo podučeno o zadržanju hrvaško-ogerske sprave, kar se Dalmacije tiče in ktere korake hoče storiti gledé državnopravnega stanja Dalmacije proti deželam v državnem zboru zastopanim. K tej interpelaciji je dr. Sturma napotila okoliščina, da se Dalmacija šteje v postavi 21. dec. 1869 nad dežele v drž. zboru zastopane, da se pa v §. 66 ogerško-hrvaške pravne postavbe izrekoma navaja med zemljami, ktere spadajo k teritoriju kraljevin Dalmacije, Hrvatske in Slavonije. Vsakako je to prav zanimivo stanje, da se dozdej za prav ne ve ali je Dalmacija v Cis- ali v Translajtani.

V to izbrani odbor državnega zbora bo nasvetoval, naj se dovoli, da Insbuška deželna sodnija kazenskopravno postopa proti poslancu Greuterju.

Nadvojvoda Rainer bo neki imenovan za zapovednika cislajtanske deželne brambe.

Praški nadškof bo menda izdal pastirsko pismo do duhovstva, ki pa se ne bo razglasilo. Pismo ima namen pobijati vsak razdvoj med duhovščino in opominjati jo k slogi za sveto reč.

Ogerska je sklenila s Srbijo poštno pogodbo.

Nove volitve za drž. zbor ogerski se bodo menda dovršile konec marca, če ne bo Deakovski odbor tirjal, naj se prej voli.

Knjez črnogorski bo potoval v Peterburg, kjer je v cesarski palači zanj že stanovanje pripravljeno.

Iz Caprere se poroča, da je Garibaldi v Španijo odpotoval.

Dunajski dopisnik berlinske „Spener Zeitg.“ trdi, da je avstrijski poročnik v Carigradu, Prokesh, pravi oče turškega ultimatumu na Grčijo in če je zdaj slišati, da se bo moral g. Prokesh s tega mesta umakniti, je to satisfakcija, ktero je morala dati Avstrija zapadnim vlastim, ki so proti podpihujočemu vedenju avstrijskega poročnika krepko oglasile.

Pariški časnik „Le Public“ priobčuje telegram iz Aten, vsled kterega je kralj Georg za, njegovo ministerstvo pa proti pomirjajoči politiki v razdvoji s Turčijo. Brž ko ne se bo ministerstvo menjalo, in bojé se, da bo ljudstvo za sedanje ministre demonstrovalo. In večerni „Moniteur“ piše: Evropske vlade so v grški zadevi tako enih misli, kakor pri romanskem vprašanju. Vse vlasti, ki so pariško pogodbo leta 1856 podpisale, priporočajo Grčiji, naj spoštuje postavo in mednarodno pravo in priporočajo v Carigradu in v Atenah zmernost in modrost.

Razne stvari.

* (Tabor pri Šempasu). Že po ljutomerskem, posebno pa po žavskem taboru se je čisto izrekala želja, naj bi osnovalni odbori taborov skušali, da bi od posameznih taborskih govornikov dobili govore, ktere naj bi potem dali tiskati in med ljudstvo razdeliti. Vsestransko se je priznavalo, da bi take male knjižice bile prav koristne za naše prosto ljudstvo, ki bi si s knjižico v roki zopet in zopet ponavljalo, kar je slišalo in sklepalo v taboru in si tako in na novo izbujalo in utrjevalo narodno samosvest in se bolj in bolj zavedalo svojih pravic. Kar nista mogla storiti odbora žavskega in ljutomerskega tabora, to je storil za slovenstvo delaven in vrl mož g. Klavžar odbornik za tabor pri Šempasu, ki je pod geslom: Složimo se, zbral ne le vse govore ondotnega tabora, ampak nam v prav čedni knjižici podal celo zgodovino njegovo od prvega shoda goriških županov, do konečne zahvale odborove za gorečnost in navdušenost, za sprelepi red in zmernost taborovih obiskovalcev. Knjižico je izdal in založil domoljubni g. Ernest Klavžar, deželni uradnik, sam in se dobiva za 20 kr. Bralcem našega lista so znani izvrstni govori šempaskega tabora, in nam bodo pritegnili, ako trdimo, da bi bila velika škoda za vsako teh knjižic, ki bi obležala pri g. založniku, mesto da bi romala slovenskemu ljudstvu v poduk in spodbujbo med svet. Ljutomerski in žavski odbor imata prelepo priliko doseči s Klavžarjevo knjižico ravno isti uspeh med obiskovalci dotičnih taborov, kakor da bi bila dala tiskati lastne govore. Posebno pa se ponuja koroškemu osnovalnemu odboru kakor nalašč prilika vreči med dremajoče koroško ljudstvo iskrico domoljubja in tako vsaj v nekoliko poravnati, kar se je bilo menda precej lahkomišljeno zamudilo preteklo poletje. In če k zadnjemu še pomislimo, da bo konstitucionalno društvo v Ljubljani dalo ponatisniti in med ljudstvo razdeliti Klunove sestavke v „Tagblattu“, ki bodo pod nedolžnim naslovom „o meščanski obrtniki“ pesek metali v narodne oči, menimo, da bi tudi slovensko politično društvo v Ljubljani delalo celo v smislu svojih pravil, ko bi vsaj nekoliko storilo, da se razširi Klavžerjev „Tabor pri

Šempasu 18. oktobra 1868“ med kranjskim ljudstvom, ki itak ni imelo sreče lastnega tabora.

* (Učitelji v tržaški okolici). „Prim.“ piše: Kar smo zastran učiteljev zadnjič oznanili, da nekteri ne znajo orgljati in da mora magistrat za orgljanje posebej plačevati, to je resnica; samo to je pomota, da je bil tudi proseški učitelj prištet mej tiste, ki ne umevajo orgljanja. Ker nam je na resnici največ ležeče, zato popravljamo to pomoto s pristavkom, da je proseški učitelj sploh prav sposoben in dober učitelj.

* (Rogovljenje po Trstu) se zopet pričinja. Vzlasti v Mauronerjevem gledišči, kjer so jahači, pripetilo se je marsikaj, kar nič kaj ne obeča, da se v Trst kmalu povrne red. Sovraštvo zoper Slované se pri vsaki priliki razodeva. V tem gledišči so oblekli vohuna, kakor Čiča, in množica je začela kričati: Fuora ščavo! Duhovnikom se ne godi bolje: Abbasso Papa! abbasso preti! je kričala preteklo nedeljo množica. Prišlo je te dni celo do tega, da je gosposka gledišče zaprla.

* (Sodniška preiskava) zoper Čitalnici pri sv. Ivanu in Rocolu se je začela, zoper poslednjo zato, ker je nekoliko udov prišlo s zastavo v sv. Ivan, ko se je ta Čitalnica odprla, in zoper prvo, ker so nekteri izmed njenih udov prejšnjim nekoliko korakov naproti šli. Tožnik je mestni magistrat, kteri je molčal, ko se je laškega kraljestva zastava po tržaških ulicah in krčmah nosila. — Dan denes je vse mogoče. Našega cesarja zastava daje magistratu povod k tožbi, laškega kralja mu je ni dala.

* (Deželni odbor kranjski) razpisuje, pooblasten po deželnem zboru, dan za pogajanje prejembe dela pri prezidovanji ljubljanske norišnice in drugih z njo zvezanih prezidanj in novih stavb pri deželnih dobrotnih napravah. Dela, ktera se bodo v najem dajala, so s prevdarnih stroškov naslednja: Zidarsko delo z 22.626 gl., kamenarstvo z 1.043 gl., tesarska dela z 8.526 gl., zdehavična (?) dela z 1.559 gl., ključavničarska dela z 8.972 gl., kotlarska dela z 197 gl., krovsko delo z 807 gl., mizarska delo z 4.787 gl., steklarska dela z 527 gl., Delo za nabarvati z 1.096 gl., lončarsko delo z 182 gl., sodarsko delo z 17 gl. Kdor hoče kako delo prevzeti, naj pošlje pismeno ponudbo zapečateno do 22. grudnia 1868 do 10. ure zjutraj, deželnemu odboru, ali naj pa pride o ravno tej uri k očitni dražbi v deželno pisarnico. Pismenim ponudbam se mora pridjati varščina od 10% stroškov za dotično delo, in ravno tako varščino morajo draživci pred začetkom dražbe vložiti. Ta varščina se lahko vloži v gotovem denarji, ali s knjižicami ljubljanske hranilnice, ali z državnimi denarjeveljavnimi papirji z dnevno ceno. Vsak predlagavec ali draživec mora naravnost izreči, da se dotičnim pogodbam podvrže, in mora priča temu pogodbe, ktere se lahko s preudarki stroškov v deželni pisarnici pregledajo — pred začetkom dražbe podpisati.

* (Od sv. Miklavža pri Monšpergu) piše pre prost kmet „Slov. Gosp.“: „Javne varnosti je tu v naših krajih prav malo. Tako so 6. dec. v Sesterzah 3 hiše okradli in na ravno ta dan v Cerkovcih pokopali poštenega kmeta iz Staršine. V Mihovcih so ga bili neki ponočni potepuhi stepli in umreti je moral. Ravno denes t. j. 8. dec. pa na Ptujski gori ravno takega reveža pokopujejo. Da bi pač za take hudobije bolj ostra kazen bila, ne godilo bi se jih toliko po svetu. Tudi bi se moral že studenec, iz kterega take surovosti izvirajo, zamašiti to je ljudje bi se morali bolje podučiti svojega bližnjega ljubiti in samega sebe spošтовati. Dokler pa se našim otrokim po ljudskih šolah samo tuji nemški jezik vbija v glavo, požlahtnjenje srca pa se v nemar pušča, dotler nam tudi ni upati boljših varnejših časov. Toraj spoznajmo pravi namen ljudskih šol po deželi.“ — Razni visoki referenti in chefi sestavljavci novih postav, priporočamo Vam šmiklavškega kmeta kot sodelavca. Poskusite, saj skaziti ni kaj!

* (Zakaj bi bil po mnenju nekterih ljudi Slovan na svetu.) Na to vprašanje odgovarjajo „Humoristicky listy“ z tremi obrazki. Prvi obrazek, kaže moža napolnujočega državne denarnice, drugi v ječi sedečega časnikarskega pisatelja, tretji vojaka na bojišči pobitega.

* (Abececnica v podobah in berilo za otroke.) Stavil Ivan Tomšič, učitelj na ljubljanski c. k. normalki. Dobiva se v bukvarnici Giontini-a v Ljubljani po 12 kr. „Novice“ pišejo o tej knjižici, „Zagledavi to dobro knjižico s podobami smo bili bolj veseli kot da bi bili videli deset drugih knjig, ker to je prva v slovenskem jeziku in živo potrebna otročičem našim, ki se začno brati učiti. Drugi narodi imajo tacih in enacih, s podobami razjasnenih knjig na cente, ki mladino mikajo in jo vabijo k branji koristnih reči. Še stari gledamo radi podobe (slike), kaj ne bi mladina gledala rada „pildkov“! Gosp. Tomšiču in Giontini-u gré tedaj za to malo stvarco velika hvala. Nadjamo se, da ne ostaneta le pri tej začetnici, marveč da se lotita še drugih, pa v podobah ličnih, kolikor je za nizko ceno mogoče, da z naukom se vadi tudi dober okus.“

* (O oporoki prečastitega generalvikarja Antona Kōsa) so izvedele „Novice tole: Za glavnega deda je postavil ljubljansko stolno cerkev, ktero je pa zavezal plačati čez 20.000 gold. za dobrodelne ustave, na pr. ubožnici ljubljanski 500 gold., jeseniški 5000 gold., jeseniškemu fajmostru za poboljšek pičle dosedanje plače 5000 gold., cerkvi idrijski. kranjski, radoliški, kranjskogorski, fužinski, vsaki po 500 gold., radeški 300 gold., 3000 gold. za dve dijaški ustanovi; 1000 gold. za zidanje jeseniške šole; 1000 gold. jeseniškemu učitelju za poboljšek; 2000 gold. za večne maše v raznih krajih; 100 gold. Matici, 50 gold. čitalnici za oblačilo ubožih šolskih otrok itd. Manjši del svojega premoženja, to je grajščinico Boben pa je volil svojemu bratu in dvema vnukoma in četirim vnukinjam, kterim velik pomočnik je že za čas svojega življenja bil. Tudi svoje posle je prav po očetovsko preskrbel.

Listnica vredništva.

G. — r v Lj. Vašega članka ne moremo tiskati. In propria causa ne gre. Kar se tiče preselitve „N.“ v Lj. se osebno sicer zlagamo z Vašim dokazovanjem, ali določbe nimamo mi; tudi oam ni onano o anem, kar ste Vi slišali; obrnite pismo na drugo mesto. Obljubljenega prosimo. — G. K—p—č. Pri najboljši volji ne bi mogli. O tej stvari imamo nekoliko različne misli in preveč opomb Vam ne bi bilo ljubo. G. — c. Kaj pa št. II. prijatelj, bo?